

TYÖPANKKIKOKEILU

Nuorisotutkimusverkoston seminaari
Työpaikka työhaluisille ja työkykyisille?
Helsinki 10.10.2017
Aarne Kuusi

Kokeilun taustaa

Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelmahanke 2012-2016, sitä ennen 2009-2011 pienimuotoinen STM hanke (satakomitea)

Tarkoituksena oli kokeilla ja kehittää keinoja heikossa työmarkkina-
asemassa oleville työttömille väyliä työelämään mahdollisimman
pienellä julkisella rahoituksella

- työllistämällä heitä itse omaan tuotantoon, pääosin teollisuuden alihankintaan
- vuokrata heitä ulkopuolisiin yrityksiin. Tarkoituksena työsuhde myöhemmin käyttäjäyritykseen
- etsiä avoimia (piilo)työpaikkaa ja tarjota työllistettäväksi kohderyhmään kuuluvia työttömiä työnhakijoita

Muita tehtäviä oli mm. kehittää kannusteita työllistää työttömiä henkilöitä, arvioida julkisen tuen ja rahoituksen roolia työllistämässä...

Työpankkiyritykset ja rahoitus

Toimintaa toteuttivat osakeyhtiömuotoiset työpankkiyritykset

- kokeilun aikana mukana 21 pankkia, tavoite 31
- vuonna 2016 mukana 13 pankkia
- 2016 keskimääräinen liikevaihto oli 7,7 milj. euroa

Vuonna 2011 aloitettiin työllistymisbonusten käyttö

- jos työpankkiyritys onnistui työllistämään ulkopuoliseen yritykseen kohderyhmätyöttömän, maksettiin pankille bonus
- avustuksista luovuttiin lopullisesti vuonna 2013 (pl. TEM palkkatuki)
- tulosperusteinen rahoitus johti tehottomien pankkien irtaantumiseen
- työllistämismäärät moninkertaistuivat

Tuloksia

Vuosina 2012-2016 työpankit työllistivät 10 812 henkilöä, joista 4 452 oli kohderyhmätyöttömiä

Keskimääräinen työsuhde kesti 19 kk

Eta tutki työpankin välityksellä avoimille työmarkkinoille siirtyneitä

- työllistetyt tunnistettiin Tilastokeskuksesta, heille haettiin samankaltaiset verrokki ja verrattiin työllisyyttä kolme vuotta työllistymisestä eteenpäin
 - samankaltaisuus = samanlainen työllisyshistoria, ammatti, ikä, perhetaustat jne. 6 vuotta ennen työllistymistä
 - työpankkilaisten työllisyysaste keskimäärin 20 prosenttiyksikköä verrokkeja parempi
 - palkkatuettujen osalta tulos oli sama
 - parhaiten menestyivät nuoret/opiskelutaustaiset sitten tuoreet pitkäaikaistyöttömät
 - heikoimmalla ryhmällä ei vaikutusta

Työpankkilaiset tuottivat 2665 henkilötyövuotta verrokkeja enemmän kolmen vuoden aikana työllistymisestä

Johtopäätöksiä

Työllisyysbonus moninkertaisti työllistämiset verrattuna avustuksiin

- oikea bonustaso tärkeä
 - jos bonus on liian iso, maksetaan turhasta
 - jos bonus on liian pieni, työllistetään ne jotka muutoinkin työllistyisivät

Palkkatuki toimi työpankeissa (ETLA)

- palkkatuki oikein käytettynä erittäin vaikuttava
 - palkkatuen käyttöä lisättävä ja helpotettava yrityksissä
 - palkkatukiseteli kouraan, mikäli TE-toimisto arvio sen olevan välttämätön
 - puutteellisellakin koulutuksella ja työhistorialla voisi päästä palkkatuen avulla töihin
 - palkkatukimenot/BKT 2015, %: Suomi 0,12, Tanska 0,28, Ruotsi 0,60 (OECD)

Työpankin kaltainen toiminta ja palkkatuki vaikuttavaa, jos työllistettävä on ”työmarkkinakelpoinen” (ehkä 50% rakennetyöttömistä). Lopuille sosiaalipalveluja työllisyyspalvelujen sijaan

Johtopäätöksiä

Palkkatuettu vuokraus osoittautui tehokkaaksi

Työllistämistoiminnan aloittaminen yrityksissä vaatii pitkäjännitteisyyttä ja osaamista

Työpankkitoiminnan kustannukset olivat 6,3 miljoonaa euroa

- työpankkiyritysten korvaukset
- kokeilun hallinnointi
- tutkimustoiminta

Tuloksena heikossa työmarkkina-asemassa oleville työttömille 2665 nettotyövuotta , paljon tietoa ja luotettavia tutkimustuloksia

Raportti työpankkikokeilusta ja linkit ETLA:n tutkimuksiin:

<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/80679>

KIITOS MIELENKIINNOSTA

Nuorisotutkimusverkoston seminaari
Työpaikka työhaluisille ja työkykyisille?
Helsinki 10.10.2017
Aarne Kuusi